

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U002307

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 13-06-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого від 08.07.2025 № 198

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Нестеренко Микола Дмитрович
2. Mykola D. Nesterenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0003-7974-4749

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 18-06-2025

Спеціальність за освітою: Право

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 8782

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.31.01

Тема дисертації:

1. Підстави для скасування рішень міжнародного комерційного арбітражу.
2. Grounds for annulment of international commercial arbitration awards.

Реферат:

1. У дисертаційній роботі розглянуто підстави для скасування рішень міжнародного комерційного арбітражу та особливості застосування норм процесуального права. Її теоретичною основою став аналіз загальної характеристики та теоретичних аспектів процедури оспорювання рішень міжнародного комерційного арбітражу. Узагальнено підходи до цього визначення з урахуванням висвітлення складових терміна «іноземний елемент» і матеріальних правовідносин, що розглядаються арбітражем. Поряд з цим розкрито особливості даного органу цивільної юрисдикції, аналізуючи при цьому міжнародне та національне законодавство, а також наукові публікації, оприлюднені в цій галузі. Підстави для скасування рішень міжнародного комерційного арбітражу досліджуються з урахуванням характеристики рішень третейського суду, які можуть бути об'єктами оспорювання в порядку цивільного судочинства. При цьому звертається увага на дискусійність питання про можливість розгляду даної категорії справ у порядку господарського, а

не цивільного судочинства. Враховуючи місце міжнародного комерційного арбітражу серед інших органів цивільної юрисдикції, звернено увагу на його властивості як ефективного правового захисту в контексті реалізації права на справедливий суд. Одним із них є проголошена відкритість (гласність) судового розгляду, в тому числі й справ про перегляд рішення міжнародного комерційного арбітражу. Обмеженість реалізації принципу гласності (відкритості) пропонується реалізовувати й при розгляді судами заяв про скасування арбітражних рішень, обґрунтовуючи даний підхід тим, що конфіденційність розгляду справи арбітражем не кореспондується з відсутністю законодавчого встановлення обмеженої відкритості при перегляді рішення такого третейського суду. Відсутність законодавчого закріплення видів та ознак сторін як основних суб'єктів розгляду спору міжнародним комерційним арбітражем визначається як особливість перегляду арбітражних рішень у порядку цивільного судочинства. Це ускладнює з'ясування кола учасників справи третейського розгляду, які мають матеріально-правову та процесуальну заінтересованість у результатах вирішення справи арбітражем. Водночас у дисертаційній роботі аналізуються процедури звернення до суду із процесуальним документом про оспорювання рішення міжнародного комерційного арбітражу та розгляд апеляційним судом такої заяви (клопотання) по суті, а також легітимацію певних процедур у зв'язку з цим. Відкриття провадження у справі про оспорювання рішень міжнародного комерційного арбітражу є позитивним наслідком дотримання з боку суб'єкта звернення процесуальних вимог, що висуваються національним законодавством до заяви про оскарження рішення зазначеного арбітражу. Підстави для скасування рішень міжнародного комерційного арбітражу поділяються на публічно-правову та приватно-правову групи. Перша характеризується можливістю виходу суду за межі заявлених вимог особи, яка звернулася до суду, незалежно від доводів відповідної заяви. Разом із суперечливістю публічному порядку, до них процесуальне законодавство відносить і виявлення неналежної передачі спору на вирішення міжнародного комерційного арбітражу з огляду на його предмет і законодавчі положення. Наголошується, що реалізація публічно-правових підстав скасування арбітражного акта надає судові повноваження на скасування вказаного рішення незалежно від доводів особи, яка звертається до суду із заявою про оскарження такого рішення. Поряд із цим публічно-правова група підстав для скасування рішення міжнародного комерційного арбітражу обумовлена необхідністю досягнення публічного інтересу при оцінці діяльності такого третейського суду з боку компетентного суду держави, котрий здійснює перегляд вказаного акта. Підстави приватно-правової групи застосовуються за умови заявлення про них юридично-заінтересованими суб'єктами в процесуальному документі, що подається до суду. При розгляді суперечливості публічному порядку України як підстави для скасування рішення міжнародного комерційного арбітражу зазначається про невизначеність у національному законодавстві її змісту. На основі аналізу наукових джерел робиться висновок, що можливий вихід суду за межі доводів і заперечень учасників справи дозволяє стверджувати про прагнення законодавця реалізувати втручання держави в особі компетентного суду у правовідносини приватно-правового характеру без урахування позиції зазначених суб'єктів. Суперечливість рішення міжнародного комерційного арбітражу публічному порядку України передбачає можливість його тлумачення в розширеному значенні. Послідовність характеристики публічно-правових підстав для скасування рішення вказаного третейського суду призвело до необхідності приділити увагу невідповідності предмета спору вирішенню міжнародному комерційному арбітражу з урахуванням, як і в дисертаційній роботі в цілому, основних засад методології наукового пізнання.

2. The dissertation work examines the grounds for annulment of international commercial arbitration awards and the peculiarities of applying procedural law norms. Its theoretical foundation is based on the analysis of the general characteristics and theoretical aspects of the procedure for challenging international commercial arbitration awards. The study generalizes approaches to this definition, considering the components of the term «foreign element» and the material legal relations reviewed by arbitration. Additionally, the dissertation explores the distinctive features of this body of civil jurisdiction by analyzing international and national legislation, as well as scientific publications in this field. The grounds for annulment of international commercial arbitration awards are examined in the context of the characteristics of arbitral awards that may be subject to challenge in civil proceedings. Attention is also given to the debate on whether such cases should be considered under commercial

rather than civil procedure. Considering the place of international commercial arbitration among other civil jurisdiction bodies, the research highlights its role as an effective legal remedy in the context of the right to a fair trial. One of the key aspects emphasized is the proclaimed openness (publicity) of judicial proceedings, including cases concerning the review of international commercial arbitration awards. The study suggests that the limited application of the principle of publicity (openness) should also extend to court proceedings regarding the annulment of arbitration awards. This approach is justified by the argument that the confidentiality of arbitration proceedings does not necessarily imply a lack of legislative regulation regarding the limited openness of reviewing such arbitral decisions. The absence of legislative regulation regarding the types and characteristics of parties as key subjects in disputes reviewed by international commercial arbitration is identified as a distinctive feature of the review of arbitration awards in civil proceedings. This complicates the determination of the circle of participants in arbitration cases who have material and procedural interests in the outcome of the arbitration proceedings. At the same time, the dissertation analyzes the procedures for filing a procedural document challenging an international commercial arbitration award and the appellate court's substantive review of such an application (motion), as well as the legitimization of certain procedures in this context. The initiation of proceedings for challenging international commercial arbitration awards is a positive outcome of the applicant's compliance with the procedural requirements established by national legislation for filing such a claim. The grounds for annulment of international commercial arbitration awards are categorized into public-law and private-law groups. The former is characterized by the possibility for the court to go beyond the claims raised by the applicant, regardless of the arguments presented in the petition. In addition to contradictions with public policy, procedural legislation includes cases where a dispute was improperly referred to international commercial arbitration due to the subject matter and legislative provisions. It is emphasized that the application of public-law grounds for annulment grants the court the authority to annul the arbitration award irrespective of the claims made by the party challenging the decision. Moreover, the public-law grounds for annulment of an international commercial arbitration award are driven by the need to safeguard public interest when assessing the activities of such an arbitral tribunal by the competent court of the reviewing state. The private-law grounds, on the other hand, are applicable only when legally interested parties raise them in a procedural document submitted to the court. When examining the inconsistency of an international commercial arbitration award with the public policy of Ukraine as a ground for annulment, the dissertation highlights the lack of a clear definition of its content in national legislation. Based on an analysis of scholarly sources, it is concluded that the possibility for the court to go beyond the arguments and objections of the parties suggests the legislature's intent to enable state intervention, through a competent court, in private-law relations without considering the positions of the involved parties. The inconsistency of an international commercial arbitration award with the public policy of Ukraine allows for its broad interpretation.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Нестеренко М.Д. Теоретичні підходи до визначення поняття та ознак міжнародного комерційного арбітражу. Теорія і практика правознавства/Б. 2023.1(23). С. 84-99.
- 2. Нестеренко М.Д. Рішення міжнародного комерційного арбітражу як об'єкт перегляду суду цивільної юрисдикції. Аналітично-порівняльне правознавство/Б. 2023. Вип. 6, С. 236-239.

- 3. Нестеренко М.Д. Суб'єкти права звернення із заявою про скасування рішення міжнародного комерційного арбітражу. Наукові перспективи/Б. 2024. №5 (47). С. 1314-1328.
- 4. Нестеренко М.Д. Суперечливість публічному порядку України як підстава для скасування рішення міжнародного комерційного арбітражу. Наукові інновації та передові технології. Серія «Право»/Б. № 7(35) 2024, С. 466-476.
- 5. Нестеренко М. Джерела права в процесі дослідження підстав для оспорювання (скасування) рішень міжнародного комерційного арбітражу. Джерела права в наукових юридичних дослідженнях: Тези доповідей Другого аспірантського круглого столу за курсом «Форми (джерела) права», (17 червня 2022 року). / за кер. та ред. д.ю.н., проф. С. Максимова. Харків: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2022. – С. 51-55.
- 6. Нестеренко М.Д. Підстави для скасування рішень міжнародного комерційного арбітражу: постановка проблеми. Проблеми цивільного права та процесу : тези доп. учасників наук.-практ. конф., присвяч. 97-й річниці від дня народження О. А. Пушкіна (м. Харків, 20 трав. 2022 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ ; Харків. обл. осередок Всеукр. громад. орг. «Асоціація цивілістів України, Наук. парк «Наука та безпека». – Харків : ХНУВС, 2022. – С. 280-283.
- 7. Нестеренко М.Д. Відповідність міжнародного комерційного арбітражу ознакам справедливого суду. Верховенство права: доктрина і практика в умовах сучасних світових викликів: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 29 лютого 2024 р.). Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2024. С. 628-629 (691 с.).
- 8. Нестеренко М.Д. Суб'єкти оспорювання рішення міжнародного комерційного арбітражу Реалії та перспективи розбудови правової держави в Україні та світі: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 100-річчю заснування Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка (м. Суми, 31 травня 2024 р. – 01 червня 2024 року). У 2-х томах. – Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2024. Т.2. – С. 124-125 (294 с.).

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0111U000957

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гусаров Костянтин Володимирович

2. Kostiantyn V. Gusarov

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7037-1470

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кройтор Володимир Андрійович
2. Volodymyr A. Kroitor

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1849-5721

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мирось Катерина Володимирівна
2. Kateryna V. Myros

Кваліфікація: к. ю. н., 12.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0005-5416-0821

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 9-а, Харків, Харківський р-н., 61166, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рожнов Олег Вікторович

2. Oleg V. Rozhnov

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7217-8153

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сібільов Денис Михайлович

2. Denys M. Sibilov

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8441-0573

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Вільчик Тетяна Борисівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Вільчик Тетяна Борисівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Лейба Людмила Василівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна